

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 9ης Νοεμβρίου 2023*

«Προδικαστική παραπομπή – Κοινωνική πολιτική – Οργάνωση του χρόνου εργασίας – Οδηγία 2003/88/ΕΚ – Άρθρο 7 – Δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών – Μεταφορά δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών σε περίπτωση μακροχρόνιας ασθένειας – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 31, παράγραφος 2»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-271/22 έως C-275/22,

με αντικείμενο πέντε αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το conseil de prud'hommes d'Agen (δικαστήριο εργατικών διαφορών Agen, Γαλλία) με απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 21 Απριλίου 2022, στο πλαίσιο των δικών,

XT (C-271/22),

KH (C-272/22),

BX (C-273/22),

FH (C-274/22),

NW (C-275/22)

κατά

Keolis Agen SARL,

παρισταμένου του:

Syndicat national des transports urbains SNTU-CFDT,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Arabadjiev, πρόεδρο τμήματος, T. von Danwitz (εισηγητή), P. G. Xuereb, A. Kumlin και I. Ziemele, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: T. Ćapeta

γραμματέας: A. Calot Escobar

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- οι ΧΤ, ΚΗ, ΒΧ, FH, ΝW, εκπροσωπούμενοι από την E. Delgado, δικηγόρο,
- η Keolis Agen SARL, εκπροσωπούμενη από τον J. Daniel, δικηγόρο,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Daniel, τον B. Herbaut και την N. Vincent,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον D. Martin και την D. Recchia,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα, που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 23ης Μαρτίου 2023,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 7 της οδηγίας 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας (ΕΕ 2003, L 299, σ. 9), καθώς και του άρθρου 31, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).
- 2 Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν στο πλαίσιο ενδίκων διαφορών μεταξύ, αφενός, των ΧΤ, ΚΗ, ΒΧ, FH και ΝW, εναγόντων των κύριων δικών, και, αφετέρου, της Keolis Agen SARL, σχετικά με την άρνηση της τελευταίας είτε να χορηγήσει στους ενάγοντες τις κτηθείσες ημέρες αδειας τις οποίες δεν μπόρεσαν να λάβουν λόγω αναρρωτικών αδειών είτε να τους καταβάλει τη χρηματική αποζημίωση για μη ληφθείσα άδεια μετά τη λύση της εργασιακής τους σχέσης.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88, το οποίο επιγράφεται «Ετήσια άδεια», ορίζει:

«1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να παρέχεται σε όλους τους εργαζομένους ετήσια άδεια μετ' αποδοχών διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές για την απόκτηση του σχετικού δικαιώματος και τη χορήγηση της άδειας.

2. Η ελάχιστη περίοδος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών μπορεί να αντικαθίσταται από χρηματική αποζημίωση μόνον σε περίπτωση τερματισμού της εργασιακής σχέσης.»

Το γαλλικό δίκαιο

- 4 Σύμφωνα με το άρθρο L. 3141-3 του code du travail (εργατικού κώδικα), ο μισθωτός δικαιούται άδεια δυόμισι εργασίμων ημερών ανά μήνα πραγματικής εργασίας στον ίδιο εργοδότη.
- 5 Το άρθρο L. 3141-5 του code du travail (εργατικού κώδικα) έχει ως εξής:
- «Για τον υπολογισμό της διάρκειας της άδειας λογίζονται ως πραγματικός χρόνος εργασίας:
- 1° οι περίοδοι αδειας μετ' αποδοχών·
- [...]
- 5° οι περίοδοι μέγιστης συνεχόμενης διάρκειας ενός έτους κατά τις οποίες η εκτέλεση της σύμβασης εργασίας αναστέλλεται λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής νόσου·
- [...]».
- 6 Το άρθρο L. 3245-1 του code du travail (εργατικού κώδικα) προβλέπει τα εξής:
- «Οι αξιώσεις καταβολής ή επιστροφής του μισθού παραγράφονται μετά την παρέλευση τριών ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο δικαιούχος έλαβε γνώση ή όφειλε να λάβει γνώση των πραγματικών περιστατικών που του επέτρεπαν να ασκήσει το δικαίωμά του. Η αξίωση μπορεί να αφορά τα οφειλόμενα ποσά για τα τρία τελευταία έτη από την ημερομηνία αυτή ή, σε περίπτωση λύσης της σύμβασης εργασίας, τα οφειλόμενα ποσά για τα τρία έτη που προηγούνται της λύσης της σύμβασης εργασίας.»
- 7 Το άρθρο D. 3141 7 του code du travail (εργατικού κώδικα) ορίζει τα εξής:
- «Η καταβολή των αποζημιώσεων που οφείλονται για τις άδειες μετ' αποδοχών υπόκειται στους κανόνες που καθορίζονται στο βιβλίο II για την καταβολή των μισθών.»

Οι διαφορές των κύριων δικών και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 8 Η Keolis Agen είναι ιδιωτική επιχείρηση, στην οποία έχει ανατεθεί η παροχή δημόσιας υπηρεσίας στον τομέα των δημόσιων μεταφορών επιβατών.
- 9 Ορισμένοι από τους ενάγοντες των κύριων δικών συνδέονται με την επιχείρηση αυτή με συμβάσεις εργασίας αορίστου χρόνου, ενώ άλλοι είχαν τέτοιου είδους σχέση εργασίας προτού κηρυχθούν ανίκανοι προς εργασία και καταγγεληθούν οι συμβάσεις τους εργασίας.
- 10 Κατά τον χρόνο ισχύος των αντίστοιχων συμβάσεών τους εργασίας, οι ενάγοντες των κύριων δικών είχαν λάβει αναρρωτικές άδειες για διάστημα άνω του ενός έτους. Ζήτησαν, εν συνεχεία, από την Keolis Agen να λάβουν τις ημέρες ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών τις οποίες δεν μπόρεσαν να λάβουν κατά τις αντίστοιχες περιόδους ασθένειάς τους, ενώ εκείνοι των οποίων οι συμβάσεις εργασίας είχαν καταγγελθεί ζήτησαν να λάβουν χρηματική αποζημίωση για τις μη ληφθείσες ημέρες αδειας. Οι αιτήσεις αυτές υποβλήθηκαν πριν από την παρέλευση δεκαπέντε μηνών από τη λήξη της ετήσιας περιόδου αναφοράς ως προς την οποία αποκτήθηκε δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών και αφορούσαν μόνο τις ημέρες αδειας που δικαιούνταν για δύο το πολύ συναπτές περιόδους αναφοράς.

- 11 Η Keolis Agen απέρριψε τις εν λόγω αιτήσεις βάσει του άρθρου L. 3141-5 του code du travail (εργατικού κώδικα), με την αιτιολογία ότι οι επίμαχες στις κύριες δίκες απουσίες από την εργασία διήρκεσαν πέραν του ενός έτους και δεν οφείλονταν σε επαγγελματική νόσο.
- 12 Εκτιμώντας ότι η άρνηση αυτή ήταν αντίθετη προς το δίκαιο της Ένωσης και, ιδίως, προς το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88 και το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη, οι ενάγοντες των κύριων δικών άσκησαν αγωγή ενώπιον του conseil de prud'hommes d'Agen (δικαστηρίου εργατικών διαφορών Agen, Γαλλία), αιτούντος δικαστηρίου στις υπό κρίση υποθέσεις.
- 13 Το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, αφενός, αν οι ενάγοντες των κυρίων δικών μπορούν να επικαλεστούν το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών που προβλέπει το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88 έναντι της Keolis Agen, ήτοι ιδιωτικής επιχείρησης στην οποία έχει ανατεθεί η παροχή δημόσιας υπηρεσίας.
- 14 Αφετέρου, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το εθνικό δίκαιο δεν προβλέπει ρητώς τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς των δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας. Το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου και, ιδίως, κατά τη νομολογία που απορρέει από την απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2011, KHS (C-214/10, EU:C:2011:761), περίοδος μεταφοράς διάρκειας δεκαπέντε μηνών μπορεί να γίνει δεκτή, εφόσον η περίοδος αναφοράς ως προς την οποία αποκτήθηκε δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών έχει διάρκεια ενός έτους. Το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) έχει, εξάλλου, δεχθεί τέτοια περίοδο δεκαπέντε μηνών με τη νομολογία του. Αντιθέτως, το Cour de cassation (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Γαλλία) έχει δεχθεί, με τη νομολογία του, τη δυνατότητα άνευ χρονικού περιορισμού μεταφοράς των δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών που έχουν σωρευθεί λόγω μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας. Λαμβανομένων υπόψη των προαναφερθεισών αποκλίσεων στη νομολογία, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται, αφενός, ως προς την εύλογη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς που μπορεί να ληφθεί υπόψη και, αφετέρου, ως προς το αν θα ήταν ενδεχομένως σύμφωνη με το δίκαιο της Ένωσης μια άνευ χρονικού περιορισμού περίοδος μεταφοράς, ελλείψει εθνικής διάταξης ορίζουσας τη διάρκεια της περιόδου αυτής.
- 15 Υπό τις ανωτέρω συνθήκες, το conseil de prud'hommes d'Agen (δικαστήριο εργατικών διαφορών) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
  - «1) Έχει το άρθρο 7, παράγραφος 1, της [οδηγίας 2003/88] την έννοια ότι έχει άμεση εφαρμογή στις σχέσεις μεταξύ ιδιώτη επιχειρηματία μεταφορέα, στον οποίο έχει ανατεθεί αποκλειστικά η παροχή δημόσιας υπηρεσίας, και των εργαζομένων του, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της απελευθέρωσης του τομέα των σιδηροδρομικών μεταφορών επιβατών;
  - 2) Σε περίπτωση ετήσιας περιόδου αναφοράς για την απόκτηση του δικαιώματος άδειας μετ' αποδοχών, ποια είναι η εύλογη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς όσον αφορά τις τέσσερις εβδομάδες άδειας μετ' αποδοχών που έχουν αποκτηθεί, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, της [οδηγίας 2003/88];
  - 3) Αντιβαίνει στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της [οδηγίας 2003/88] η μεταφορά της άδειας άνευ χρονικού περιορισμού ελλείψει εθνικής ρύθμισης, κανονιστικής ή συμβατικής, βάσει της οποίας να οριοθετείται η εν λόγω μεταφορά;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 16 Με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινιστεί αν το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 έχει την έννοια ότι εργαζόμενος μπορεί να επικαλεστεί το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών έναντι του εργοδότη του, ακόμη και αν πρόκειται για ιδιωτική επιχείρηση στην οποία έχει ανατεθεί η παροχή δημόσιας υπηρεσίας.
- 17 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι, κατ' αρχήν, δεν χωρεί επίκληση του άρθρου 7 της οδηγίας 2003/88 στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ ιδιωτών (πρβλ. απόφαση της 26ης Μαρτίου 2015, Fenoll, C-316/13, EU:C:2015:200, σκέψη 48).
- 18 Ωστόσο, κατά πάγια νομολογία, η διάταξη αυτή αντανακλά και συγκεκριμενοποιεί το θεμελιώδες δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, που κατοχυρώνεται στο άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη (πρβλ. απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Fraport και St. Vincenz-Krankenhaus, C-518/20 και C-727/20, EU:C:2022:707, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 19 Κατά συνέπεια, το πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να εξεταστεί όχι μόνον υπό το πρίσμα του άρθρου 7 της οδηγίας 2003/88, αλλά και υπό το πρίσμα του άρθρου 31, παράγραφος 2, του Χάρτη.
- 20 Υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88, κάθε εργαζόμενος δικαιούται ετήσια άδεια μετ' αποδοχών διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων. Το δικαίωμα αυτό σε ετήσια άδεια μετ' αποδοχών πρέπει να θεωρείται ως ιδιαίτερης σημασίας αρχή του κοινωνικού δικαίου της Ένωσης, της οποίας η εφαρμογή από τις αρμόδιες εθνικές αρχές πρέπει να γίνεται μόνον εντός των ορίων που προβλέπει ρητώς η ίδια η οδηγία 2003/88 (απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Fraport και St. Vincenz-Krankenhaus, C-518/20 και C-727/20, EU:C:2022:707, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 21 Συναφώς, επισημαίνεται ότι το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών δεν συνιστά απλώς ιδιαίτερης σημασίας αρχή του κοινωνικού δικαίου της Ένωσης, αλλά έχει και ρητώς κατοχυρωθεί στο άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη, στον οποίο το άρθρο 6, παράγραφος 1, ΣΕΕ προσδίδει την ίδια νομική ισχύ με αυτήν των Συνθηκών (απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Fraport και St. Vincenz-Krankenhaus, C-518/20 και C-727/20, EU:C:2022:707, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 22 Στο πλαίσιο αυτό, ενώ το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη διασφαλίζει το δικαίωμα κάθε εργαζομένου σε ετήσια άδεια μετ' αποδοχών, το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88 θέτει σε εφαρμογή την αρχή αυτή καθορίζοντας τη διάρκεια της εν λόγω άδειας (απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Fraport και St. Vincenz-Krankenhaus, C-518/20 και C-727/20, EU:C:2022:707, σκέψη 26 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 23 Το δικαίωμα, όμως, ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, το οποίο κατοχυρώνει υπέρ κάθε εργαζομένου το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη, είναι, ως προς την ίδια του την ύπαρξη, επιτακτικό και ανεπιφύλακτο, δεδομένου ότι δεν απαιτείται συγκεκριμενοποίησή του με διατάξεις του δικαίου της Ένωσης ή του εθνικού δικαίου, οι οποίες απλώς καλούνται να προσδιορίσουν τη συγκεκριμένη διάρκεια της ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών και, κατά περίπτωση, να ορίσουν ορισμένες προϋποθέσεις για τη χρήση της. Κατά συνέπεια, η εν λόγω διάταξη είναι αφ' εαυτής ικανή να απονείμει στους εργαζομένους δικαίωμα δυνάμενο να προβληθεί αυτό καθεαυτό στο

πλαίσιο διαφοράς μεταξύ αυτών και του εργοδότη τους σε κατάσταση που διέπεται από το δίκαιο της Ένωσης και εμπίπτει, κατά συνέπεια, στο πεδίο εφαρμογής του Χάρτη (απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, σκέψη 74 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

- 24 Ως εκ τούτου, το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη έχει ειδικότερα ως συνέπεια, όσον αφορά τις καταστάσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, ότι το εθνικό δικαστήριο το οποίο έχει επιληφθεί διαφοράς μεταξύ εργαζομένου και ιδιώτη εργοδότη οφείλει να μην εφαρμόσει κανονιστική ρύθμιση η οποία αντιβαίνει στην αρχή ότι δεν είναι δυνατή η απόσβεση του κεκτημένου δικαιώματος του εργαζομένου σε ετήσια άδεια μετ' αποδοχών κατά το πέρασ της περιόδου αναφοράς και/ή της περιόδου μεταφοράς που καθορίζει το εθνικό δίκαιο, εφόσον ο εργαζόμενος δεν ήταν σε θέση να λάβει την άδεια αυτή, ή η συνακόλουθη απώλεια της χρηματικής αποζημίωσης που αντικαθιστά την εν λόγω άδεια κατά τη λήξη της σχέσης εργασίας, ως δικαιώματος άρρηκτα συνδεδεμένου με το ως άνω δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών (πρβλ. απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2018, Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften, C-684/16, EU:C:2018:874, σκέψεις 75 και 81).
- 25 Στο πλαίσιο αυτό, δεν αμφισβητείται ότι, σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις κατά τις οποίες ο εργαζόμενος αδυνατεί να ασκήσει τα καθήκοντά του, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να εξαρτούν το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών από την υποχρέωση παροχής πραγματικής εργασίας (απόφαση της 25ης Ιουνίου 2020, Varhoven kasatsionen sad na Republika Bulgaria και Iccrea Banca, C-762/18 και C-37/19, EU:C:2020:504, σκέψη 59).
- 26 Αυτό ισχύει, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τους εργαζομένους που απουσιάζουν από την εργασία τους με αναρρωτική άδεια κατά την περίοδο αναφοράς. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, όσον αφορά το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, οι εν λόγω εργαζόμενοι εξομοιώνονται με τους εργαζομένους που πράγματι εργάστηκαν κατά την περίοδο αυτή (απόφαση της 25ης Ιουνίου 2020, Varhoven kasatsionen sad na Republika Bulgaria και Iccrea Banca, C-762/18 και C-37/19, EU:C:2020:504, σκέψη 60).
- 27 Επομένως, εν προκειμένω, οι ενάγοντες των κύριων δικών βασίμως επικαλούνται το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, το οποίο κατοχυρώνεται με το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη και συγκεκριμενοποιείται με το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88, έναντι του εργοδότη τους, ανεξαρτήτως του αν πρόκειται για ιδιωτική επιχείρηση, στην οποία έχει ανατεθεί η παροχή δημόσιας υπηρεσίας, εναπόκειται δε στο αιτούν δικαστήριο να αφήσει ανεφάρμοστη εθνική ρύθμιση αντίθετη προς τις εν λόγω διατάξεις του δικαίου της Ένωσης.
- 28 Κατά συνέπεια, στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη και το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 έχουν την έννοια ότι εργαζόμενος μπορεί να επικαλεστεί έναντι του εργοδότη του το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, το οποίο κατοχυρώνεται με την πρώτη από τις διατάξεις αυτές και συγκεκριμενοποιείται με τη δεύτερη, το δε γεγονός ότι ο εργοδότης είναι ιδιωτική επιχείρηση στην οποία έχει ανατεθεί η παροχή δημόσιας υπηρεσίας δεν ασκεί συναφώς επιρροή.

Επί του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος

- 29 Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να προσδιορίσει τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς που ισχύει ως προς το κατά το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών σε περίπτωση που η περίοδος αναφοράς είναι ενός έτους.

- 30 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88, τα κράτη μέλη θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να παρέχεται σε όλους τους εργαζομένους ετήσια άδεια μετ' αποδοχών διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων εβδομάδων, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπουν οι εθνικές νομοθεσίες ή/και οι πρακτικές για την απόκτηση του σχετικού δικαιώματος και τη χορήγηση της άδειας.
- 31 Κατά συνέπεια, όπως προκύπτει από αυτό καθεαυτό το γράμμα του άρθρου 7 της οδηγίας 2003/88 και από τη νομολογία του Δικαστηρίου, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίσουν, στο εσωτερικό τους δίκαιο, τους όρους άσκησης και εφαρμογής του δικαιώματος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, προσδιορίζοντας τις συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες οι εργαζόμενοι μπορούν να κάνουν χρήση του εν λόγω δικαιώματος [πρβλ. απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, LB (Παραγραφή της αξίωσης ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών), C-120/21, EU:C:2022:718, σκέψη 24 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 32 Όπως επισήμαναν με τις γραπτές παρατηρήσεις τους οι ενάγοντες των κύριων δικών, η Γαλλική Κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δεν απόκειται στο Δικαστήριο, αποφαινόμενο επί προδικαστικής παραπομπής, να καθορίσει τη διάρκεια της περιόδου μεταφοράς που ισχύει ως προς το κατά το άρθρο 7 της οδηγίας δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, διότι ο καθορισμός της διάρκειας αυτής συγκαταλέγεται στους όρους άσκησης και εφαρμογής του δικαιώματος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών και, κατά συνέπεια, απόκειται στο οικείο κράτος μέλος. Κατά την ερμηνεία του άρθρου 7 της οδηγίας, το Δικαστήριο μπορεί να εξετάσει μόνον αν η καθορισθείσα από το οικείο κράτος μέλος διάρκεια της περιόδου μεταφοράς είναι ικανή να θίξει το εν λόγω δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών.
- 33 Επομένως, το Δικαστήριο είναι αναρμόδιο να απαντήσει στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 34 Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία και/ή πρακτική η οποία, ελλείψει ρητής εθνικής διάταξης για την επιβολή χρονικού περιορισμού στη μεταφορά των δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, τα οποία, καίτοι αποκτήθηκαν, δεν ασκήθηκαν λόγω μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας, επιτρέπει την αποδοχή αιτήσεων χορήγησης ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών τις οποίες υπέβαλε εργαζόμενος μετά τη λήξη της περιόδου αναφοράς ως προς την οποία αποκτήθηκε δικαίωμα τέτοιας άδειας.

Επί του παραδεκτού

- 35 Η Γαλλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή ισχυρίζονται ότι το τρίτο προδικαστικό ερώτημα είναι απαράδεκτο.
- 36 Κατά την άποψη της Γαλλικής Κυβέρνησης, ο τρόπος έκθεσης του κανονιστικού πλαισίου από το αιτούν δικαστήριο δεν είναι ακριβής και, μεταξύ άλλων, στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία της νομολογίας του Cour de cassation (Ανωτάτου Ακυρωτικού Δικαστηρίου, Γαλλία), από την οποία δεν προκύπτει ότι το εθνικό δίκαιο επιτρέπει την άνευ χρονικού περιορισμού μεταφορά των δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών που έχουν σωρευθεί κατά τη διάρκεια μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας. Η εν λόγω Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, ελλείψει ρητής σχετικής διάταξης του εθνικού δικαίου, εφαρμογή έχει η συνήθης τριετής προθεσμία παραγραφής, την οποία

- προβλέπει το άρθρο L. 3245-1 του code du travail (εργατικού κώδικα). Κατά συνέπεια, το υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα έχει υποθετικό χαρακτήρα και δεν έχει σχέση με το υποστατό των διαφορών των κύριων δικών.
- 37 Η Επιτροπή υπενθυμίζει, ειδικότερα, ότι ο ΧΤ, ενάγων της κύριας δίκης στην υπόθεση C-271/22, πριν από την απόλυσή του, ήταν σε αναρρωτική άδεια αδιαλείπτως από τις 9 Ιανουαρίου 2017 έως τις 31 Οκτωβρίου 2018, ότι η απόλυσή του επήλθε στις 3 Δεκεμβρίου 2018 και ότι είχε υποβάλει την αξίωση αποζημίωσης στις 3 Ιανουαρίου 2019, ήτοι ένα μήνα μετά την απόλυσή του και πριν από την παρέλευση δεκατριών μηνών από τη λήξη της περιόδου αναφοράς όσον αφορά τα δικαιώματα άδειας μετ' αποδοχών που αποκτήθηκαν το 2017. Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης ουδόλως απαιτείται να εξεταστεί αν είναι νόμιμη μια ενδεχόμενη άνευ χρονικού περιορισμού μεταφορά των δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, οπότε το τρίτο αυτό προδικαστικό ερώτημα πρέπει να κριθεί απαράδεκτο λόγω του υποθετικού χαρακτήρα του.
- 38 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι για τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης προδικαστικά ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο εντός του νομικού και πραγματικού πλαισίου το οποίο έχει προσδιορίσει με δική του ευθύνη και την ακρίβεια του οποίου δεν οφείλει να ελέγξει το Δικαστήριο ισχύει τεκμήριο λυσιτέλειας. Το Δικαστήριο μπορεί να απορρίψει αίτηση εθνικού δικαστηρίου για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως μόνον όταν είναι πρόδηλο ότι η ζητούμενη ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ουδεμία σχέση έχει με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης, όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως ή, ακόμη, όταν το Δικαστήριο δεν έχει στη διάθεσή του τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που του είναι αναγκαία για να δώσει χρήσιμη απάντηση στα υποβληθέντα ερωτήματα (απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 2022, Veejaam και Espo, C-470/20, EU:C:2022:981, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 39 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι το αιτούν δικαστήριο προσδιόρισε σαφώς το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, εκθέτοντας τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι το εθνικό δίκαιο δεν προβλέπει χρονικό περιορισμό στη μεταφορά των δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών. Επιπλέον, εξέθεσε σαφώς τους λόγους για τους οποίους η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι αναγκαία προκειμένου να μπορέσει να αποφανθεί επί της ενδεχόμενης μεταφοράς των επίμαχων στις κύριες δίκες δικαιωμάτων. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν προκύπτει προδήλως ότι το εν λόγω ερώτημα είναι υποθετικής φύσεως ή ότι δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο των διαφορών των κύριων δικών, οπότε δεν μπορεί να αμφισβητηθεί το τεκμήριο λυσιτέλειας που μνημονεύεται στην προηγούμενη σκέψη της παρούσας απόφασης.
- 40 Τούτου δοθέντος, από τα στοιχεία που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο προκύπτει ότι οι αιτήσεις των εναγόντων της κύριας δίκης υποβλήθηκαν στην Keolis Agen πριν από την παρέλευση δεκαπέντε μηνών από τη λήξη της οικείας περιόδου αναφοράς και αφορούσαν μόνον τα δικαιώματα που ανάγονταν σε δύο συναπτές περιόδους αναφοράς. Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτό ότι το τρίτο προδικαστικό ερώτημα έχει υποβληθεί υπό το πρίσμα των συγκεκριμένων περιστάσεων, οι οποίες απορρέουν από το πραγματικό πλαίσιο που έχει υποβληθεί στο Δικαστήριο.
- 41 Ως εκ τούτου, το τρίτο προδικαστικό ερώτημα είναι παραδεκτό καθόσον αφορά αιτήσεις χορήγησης ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών οι οποίες υποβλήθηκαν από εργαζόμενο πριν από την παρέλευση δεκαπέντε μηνών από τη λήξη της περιόδου αναφοράς ως προς την οποία αποκτήθηκε δικαίωμα τέτοιας άδειας και αφορούν μόνο δύο συναπτές περιόδους αναφοράς.

Επί της ουσίας

- 42 Όπως προκύπτει από τη μνημονευόμενη στη σκέψη 31 της παρούσας απόφασης πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίζουν, στο εσωτερικό τους δίκαιο, τους όρους άσκησης και εφαρμογής του δικαιώματος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, διευκρινίζοντας τις συγκεκριμένες περιστάσεις υπό τις οποίες οι εργαζόμενοι μπορούν να κάνουν χρήση του εν λόγω δικαιώματος.
- 43 Συναφώς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι ο καθορισμός περιόδου μεταφοράς για ετήσια άδεια που δεν έχει ληφθεί κατά τη λήξη της περιόδου αναφοράς συγκαταλέγεται στους όρους άσκησης και εφαρμογής του δικαιώματος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών και συνεπώς εμπίπτει, κατ' αρχήν, στην αρμοδιότητα των κρατών μελών (απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2011, KHS, C-214/10, EU:C:2011:761, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 44 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έχει διευκρινίσει ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88 δεν απαγορεύει, κατ' αρχήν, εθνική ρύθμιση η οποία προβλέπει λεπτομερείς κανόνες για την άσκηση του δικαιώματος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών που απονέμεται ρητώς από την ως άνω οδηγία, οι οποίοι περιλαμβάνουν ακόμη και την απώλεια του εν λόγω δικαιώματος κατά τη λήξη μιας περιόδου αναφοράς ή μιας περιόδου μεταφοράς, υπό την προϋπόθεση ότι ο εργαζόμενος του οποίου το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών αποσβέσθηκε είχε πράγματι τη δυνατότητα να ασκήσει το δικαίωμα που του απονέμει η εν λόγω οδηγία [απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, LB (Παραγραφή της αξίωσης ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών), C-120/21, EU:C:2022:718, σκέψη 25 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 45 Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, το θεμελιώδες δικαίωμα σε ετήσια άδεια μετ' αποδοχών που κατοχυρώνεται στο άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη μπορεί να περιοριστεί μόνον εφόσον τηρούνται οι αυστηρές προϋποθέσεις του άρθρου 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, ήτοι οι περιορισμοί πρέπει να προβλέπονται από τον νόμο, να σέβονται το βασικό περιεχόμενο του δικαιώματος, να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας, να είναι αναγκαίοι και να ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση [πρβλ. αποφάσεις της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Fraport και St. Vincenz-Krankenhaus, C-518/20 και C-727/20, EU:C:2022:707, σκέψη 33, και LB (Παραγραφή της αξίωσης ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών), C-120/21, EU:C:2022:718, σκέψη 36].
- 46 Επομένως, στο ιδιαίτερο πλαίσιο όπου οι εργαζόμενοι εμποδίστηκαν να ασκήσουν το δικαίωμά τους ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών επειδή απουσίασαν από την εργασία τους λόγω ασθένειας, το Δικαστήριο έχει δεχθεί τέτοιους περιορισμούς και έχει κρίνει ότι, μολονότι ο εργαζόμενος που βρίσκεται σε κατάσταση ανικανότητας προς εργασία επί πολλές συναπτές περιόδους αναφοράς δικαιούται, κατ' αρχήν, να σωρεύσει απεριόριστα όλα τα δικαιώματα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών που έχει αποκτήσει κατά την απουσία του από την εργασία, η απεριόριστη αυτή σωρευση δεν θα ανταποκρινόταν πλέον στον σκοπό του δικαιώματος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών (πρβλ. απόφαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Fraport και St. Vincenz-Krankenhaus, C-518/20 και C-727/20, EU:C:2022:707, σκέψη 34 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 47 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι το δικαίωμα σε ετήσια άδεια μετ' αποδοχών έχει διττό σκοπό, ο οποίος συνίσταται στην παροχή στον εργαζόμενο της δυνατότητας, αφενός, να αναπληρώσει τις δυνάμεις του σε σχέση με την εκτέλεση των καθηκόντων τα οποία έχει αναλάβει στο πλαίσιο της σχέσης εργασίας του και, αφετέρου, να έχει στη διάθεσή του ένα χρονικό διάστημα χαλάρωσης και ψυχαγωγίας. Το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών το οποίο έχει αποκτήσει εργαζόμενος

- ευρισκόμενος σε κατάσταση ανικανότητας προς εργασία επί πλείονες συναπτές περιόδους αναφοράς ανταποκρίνεται στις δύο πτυχές του σκοπού του μόνον εφόσον η μεταφορά δεν υπερβαίνει ορισμένο χρονικό όριο. Συγκεκριμένα, πέραν του ορίου αυτού, η ετήσια άδεια παύει να έχει ευεργετικά αποτελέσματα για τον εργαζόμενο ως χρόνος αναπλήρωσης δυνάμεων και έχει απλώς την έννοια του χρόνου χαλάρωσης και ψυχαγωγίας (πρβλ. αποφάσεις της 22ας Νοεμβρίου 2011, KHS, C-214/10, EU:C:2011:761, σκέψεις 31 και 33, και της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Fraport και St. Vincenz-Krankenhaus, C-518/20 και C-727/20, EU:C:2022:707, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 48 Ως εκ τούτου, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών υπό τις οποίες τελεί εργαζόμενος ευρισκόμενος σε κατάσταση ανικανότητας προς εργασία επί πλείονες συναπτές περιόδους αναφοράς, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, με κριτήριο όχι μόνον την προστασία του εργαζομένου στην οποία αποσκοπεί η οδηγία 2003/88, αλλά και την προστασία του εργοδότη από τον κίνδυνο του σημαντικού πολλαπλασιασμού των απουσιών του εργαζομένου και από τις δυσχέρειες που η απουσία αυτή ενδέχεται να συνεπάγεται για την οργάνωση της εργασίας, το άρθρο 7 της οδηγίας δεν αντιτίθεται σε εθνικές διατάξεις ή πρακτικές οι οποίες, στο μέτρο που καθορίζουν περίοδο μεταφοράς κατά τη λήξη της οποίας τα δικαιώματα αυτά αποσβέννυνται, περιορίζουν τη σώρευση δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, υπό τον όρο ότι η εν λόγω περίοδος μεταφοράς εγγυάται, μεταξύ άλλων, στον εργαζόμενο τη δυνατότητα να έχει στη διάθεσή του, εφόσον το επιθυμεί, χρόνο για την αναπλήρωση δυνάμεων ο οποίος να μπορεί ληφθεί τμηματικά, να μπορεί να αποτελεί αντικείμενο προγραμματισμού και να είναι διαθέσιμος σε βάθος χρόνου, η δε περίοδος μεταφοράς πρέπει να υπερβαίνει ουσιαδώς τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς για την οποία έχει παρασχεθεί (πρβλ. αποφάσεις της 3ης Μαΐου 2012, Neidel, C-337/10, EU:C:2012:263, σκέψη 41, και της 22ας Σεπτεμβρίου 2022, Fraport και St. Vincenz-Krankenhaus, C-518/20 και C-727/20, EU:C:2022:707, σκέψη 36 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 49 Ειδικότερα, όσον αφορά τις περιόδους αναφοράς διάρκειας ενός έτους, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 2003/88 δεν αντιτίθεται σε εθνικές διατάξεις ή πρακτικές οι οποίες, στο μέτρο που καθορίζουν μια περίοδο μεταφοράς δεκαπέντε μηνών κατά τη λήξη της οποίας το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών αποσβέννυνται, περιορίζουν τη σώρευση τέτοιων αδειών τις οποίες δικαιούται εργαζόμενος ευρισκόμενος σε κατάσταση ανικανότητας προς εργασία επί πολλές συναπτές περιόδους αναφοράς, διότι τέτοιες εθνικές διατάξεις ή πρακτικές δεν είναι αντίθετες προς τον σκοπό που επιδιώκει το εν λόγω δικαίωμα (πρβλ. απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2011, KHS, C-214/10, EU:C:2011:761, σκέψεις 43 και 44).
- 50 Εν προκειμένω, στη σκέψη 40 της παρούσας απόφασης επισημάνθηκε ότι, μολονότι το αιτούν δικαστήριο ανέφερε ότι το εθνικό δίκαιο δεν προβλέπει ρητώς χρονικό περιορισμό στη μεταφορά δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών τα οποία, καίτοι αποκτήθηκαν, δεν ασκήθηκαν λόγω μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας, από τα στοιχεία που παρέσχε το δικαστήριο αυτό προκύπτει επίσης ότι οι αιτήσεις των εναγόντων των κύριων δικών υποβλήθηκαν στην Keolis Agen πριν από την παρέλευση δεκαπέντε μηνών από τη λήξη της οικείας περιόδου αναφοράς και αφορούσαν μόνο δικαιώματα αναγόμενα σε δύο συναπτές περιόδους αναφοράς.
- 51 Δεδομένου ότι, δυνάμει του άρθρου 7 της οδηγίας 2003/88, εναπόκειται στα κράτη μέλη να καθορίσουν τους όρους άσκησης του δικαιώματος ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών και, ως εκ τούτου, να θεσπίσουν χρονικά όρια για τη μεταφορά του δικαιώματος όταν απαιτείται ώστε να μην θιγεί ο σκοπός που επιδιώκεται με το δικαίωμα αυτό, και τούτο τηρουμένων των απαιτήσεων που μνημονεύονται στη σκέψη 45 της παρούσας απόφασης, και καθόσον τα κράτη μέλη οφείλουν, μεταξύ άλλων, να μεριμνούν ώστε οι περιορισμοί αυτοί να προβλέπονται από τον νόμο, το

άρθρο 7 της οδηγίας δεν αντιτίθεται σε εθνική νομοθετική διάταξη ή/και πρακτική σύμφωνα με την οποία γίνονται δεκτές οι αιτήσεις χορήγησης ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών οι οποίες υποβάλλονται πριν από την παρέλευση δεκαπέντε μηνών από τη λήξη της οικείας περιόδου αναφοράς και αφορούν μόνο δικαιώματα που, καίτοι αποκτήθηκαν, δεν ασκήθηκαν λόγω μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας, κατά τη διάρκεια δύο συναπτών περιόδων αναφοράς.

- 52 Πράγματι, λαμβανομένης υπόψη της μνημονευόμενης στις σκέψεις 47 και 48 της παρούσας απόφασης νομολογίας, επισημαίνεται ότι μια τέτοια μεταφορά, αφενός, δεν αντιβαίνει στον σκοπό που επιδιώκεται με το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, διότι η άδεια αυτή διατηρεί για τον οικείο εργαζόμενο την ιδιότητα του χρόνου αναπλήρωσης δυνάμεων, και, αφετέρου, δεν φαίνεται ικανή να εκθέσει τον εργοδότη στον κίνδυνο του σημαντικού πολλαπλασιασμού των απουσιών του εργαζομένου.
- 53 Επομένως, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία και/ή εθνική πρακτική η οποία, ελλείψει ρητής εθνικής διάταξης για την επιβολή χρονικού περιορισμού στη μεταφορά των δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, τα οποία, καίτοι αποκτήθηκαν, δεν ασκήθηκαν λόγω μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας, επιτρέπει την αποδοχή αιτήσεων χορήγησης ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών οι οποίες υποβλήθηκαν από τον εργαζόμενο πριν από την παρέλευση δεκαπέντε μηνών από τη λήξη της περιόδου αναφοράς ως προς την οποία αποκτήθηκε τέτοιο δικαίωμα άδειας και αφορούν μόνο δύο συναπτές περιόδους αναφοράς.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 54 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 31, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Νοεμβρίου 2003, σχετικά με ορισμένα στοιχεία της οργάνωσης του χρόνου εργασίας έχουν την έννοια ότι εργαζόμενος μπορεί να επικαλεστεί έναντι του εργοδότη του το δικαίωμα ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, το οποίο κατοχυρώνεται με την πρώτη από τις διατάξεις αυτές και συγκεκριμενοποιείται με τη δεύτερη, το δε γεγονός ότι ο εργοδότης είναι ιδιωτική επιχείρηση στην οποία έχει ανατεθεί η παροχή δημόσιας υπηρεσίας δεν ασκεί συναφώς επιρροή.
- 2) Το άρθρο 7 της οδηγίας 2003/88 έχει την έννοια ότι δεν αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία και/ή εθνική πρακτική η οποία, ελλείψει ρητής εθνικής διάταξης για την επιβολή χρονικού περιορισμού στη μεταφορά των δικαιωμάτων ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών, τα οποία, καίτοι αποκτήθηκαν, δεν ασκήθηκαν λόγω μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας, επιτρέπει την αποδοχή αιτήσεων χορήγησης ετήσιας άδειας μετ' αποδοχών οι οποίες υποβλήθηκαν από τον εργαζόμενο πριν από την παρέλευση δεκαπέντε μηνών από τη λήξη της περιόδου αναφοράς ως προς την οποία αποκτήθηκε τέτοιο δικαίωμα άδειας και αφορούν μόνο δύο συναπτές περιόδους αναφοράς.

(υπογραφές)